

“Hi ha sahrauís decebutts que pensen que tornar a les armes acceleraria el procés”

Mohamed Y. Beissat (Ausserd, Sàhara Occidental, 1968) és el secretari general del Ministeri d'Afers Estrangers de la República Àrab Sahrauí Democràtica (RASD) i ambaixador a Algèria. Quan fa uns quants dies que l'ONU es va pronunciar sobre el pla per al Sàhara Occidental proposat pel Marroc, Beissat explica quina serà l'estratègia sahrauí d'ara endavant.

Com valoreu el pla d'autonomia que el Marroc va proposar a l'ONU?

—L'entenem com l'últim revolt de la llarga marxa del poble sahrauí cap a la independència. Ben segur que haurem d'esmerçar temps a convèncer tothom que aquest pla és inaplicable, perquè l'autonomia és un producte del desenvolupament dels règims democràtics i federalistes europeus, i és plenament incompatible amb la naturalesa del sistema autoritari marroquí. Hi ha una dita àrab que diu que ningú no pot oferir allò que no té, i el Marroc no pot oferir democràcia.

—La proposta marroquina, que pretén esborrar 30 anys de resolucions de l'ONU, hauria pogut reeixir?

—No, amb la llei internacional a la mà l'estatut final de qualsevol territori pertany al seu poble i, jurídicament, la consulta popular és un pas obligatori. No hi ha cap solució possible que no sigui resultat d'una consulta popular i ordinària. I el Marroc només fa perdre temps a tothom.

—Sobretot als sahrauís...

—Als sahrauís, als marroquins, al conjunt del Magrib i també als pobles de l'altra riba de la Mediterrània, que es troben vinculats estretament a l'estabilitat del sud.

—El Consell de Seguretat de l'ONU ha comminat ambdues parts a em-

prendre un diàleg sense condicions prèvies. Fins on podeu dialogar?

—Nosaltres ho podem debatre tot, però tenint en compte que el Marroc no és pas propietari del Sàhara, ni ho és el Consell de Seguretat i ni tan sols el Front Polisario. L'únic amo, el que ha d'aprovar l'estatut final del territori, és el poble sahrauí, que ha de decidir-ho en una consulta popular.

—Ni autonomia ni referèndum. Quina sortida hi ha?

—El referèndum és una sortida legal, possible, poc costosa en temps i en mitjans.

—Però blocada pel Marroc...

—Inacceptada, perquè hi ha una voluntat de les potències occidentals d'ajudar el Marroc i fer-lo immune a la llei internacional. Això mateix passava amb el règim de Suharto [a Indonèsia], però no hi ha cap règim que sigui etern. Tan sols ho són els pobles.

—Hi ha l'opció de tornar a la lluita armada?

—És un dret que tenim, hem demostrat que podem fer-ne ús i hi podem tornar si la direcció [del Polisario] considera que cal. Però ara per ara tenim tota la voluntat d'evitar-la, perquè sabem que qui més pateix a la guerra és el poble sahrauí. La guerra és a territori seu. Fem tot allò que sigui possible per evitar aquest final, però un dia, havent esgotat totes les altres vies, haurem de

tornar a plantejar-nos-ho.

—Després de 30 anys d'exili, les vostres bases pressionen per tornar a les armes?

—Sí, especialment enguany, que hi ha el congrés del Polisario [és previst que es faci a final d'any]. Els sahrauís, tant els qui viuen als territoris ocupats com els qui estan als alliberats o als camps de refugiats, es troben molt decebutts per la lentitud del procés de pau i els incompliments de l'ONU. Molta gent pensa que tornar a les armes pot accelerar-ho, pot ser una pressió afegida perquè el Marroc avanci. Estem convençuts que el Marroc, sense pressió, no avançarà. Hem provat la pressió diplomàtica, però la protecció d'uns quants països occidentals no ha permès que donés resultats. Intentem actuar per mitjà de la resistència pacífica als territoris ocupats, però, novament, l'emparament d'aquestes potències per mitjà del blocatge mediàtic ha evitat aquesta forma de rebel·lió.

—I no us fa por que us acusin de terroristes?

—En el dret internacional, la diferència entre resistència legítima d'un poble sota ocupació colonial i terrorisme és ben evident. Al Sàhara hi hauria una guerra entre dos exèrcits, com ha passat sempre. Ja ens van acusar de terroristes i no van convèncer ningú. El Polisario no és cap fenomen nou, és un actor plenament integrat a la realitat política del Magrib i de tot Àfrica. Això ja és un vell conflicte internacional i ningú no el pot reinventar ni redibuixar-hi les reivindicacions sahrauís.

—La revolta dels territoris ocupats és un senyal d'esperança o de desesperança?

—Esperança i desesperança van molt vinculades. Aquesta revolta dona moltes respostes a les nombroses qüestions sobre el fet sahrauí. Aquells qui creuen que es pot guanyar temps mitjançant tàctiques dilatòries i els qui pensen que després d'una època d'ocupació els sahrauís deixen de ser-ho, que s'ado-

nin que els protagonistes són els nens nascuts després de l'ocupació. Aquesta revolta representa una altra dimensió de l'arrelament del nostre sentiment nacional.

—En alguns conflictes molt llargs, com l'irlandès, quan es va aturar la lluita armada però encara no s'havia construït la pau hi hagué processos molt aguts de desmoralització. No us passa això mateix?

—Sempre hem treballat en dues vies paral·leles: la de l'enfrontament amb l'ocupant i, simultàniament, la de la construcció de totes les condicions necessàries per a organitzar l'estat sahrauí. I el resultat és que avui tots els nens es troben escolaritzats, hi ha un servei de salut pública, una justícia, mecanismes per a promoure la igualtat de la dona, una democràcia en què s'elegeixen els governs locals. Hi ha un teixit socioeconòmic i polític que

permet de mantenir l'esperança en aquesta llarga espera i que enforteix la reivindicació sahrauí.

—El govern espanyol sembla mantenir un doble discurs. Per una banda diu que cerca una solució del conflicte i per una altra ven armes al Marroc. Com ho veieu?

—Les notícies de vendes d'armes donen un missatge molt trist. Sembla haver-hi una agenda oculta, un interès a allargar la guerra. El Marroc no ha de menester tancs; el poble marroquí necessita pau i llibertat. Potser aquest govern no dóna suport a la marroquinitat del Sàhara però tampoc a la independència. En un mateix dia va arribar la informació de la venda d'armes i unes declaracions del ministre Moratinos defensant l'autodeterminació. I van ser dues notes de premsa molt reveladores: sembla que vulguin els sahrauís enfrontats permanentment al Marroc, per

tenir el Marroc mirant permanentment al sud, perquè no pugui mirar al nord. Si això és així, el missatge és carregat de racisme i és una aposta per la guerra i no pas per la pau. Després llegeixes una altra poesia sobre pau, sobre integració regional, democràcia, diàleg entre cultures... una poesia que topa amb aquesta realitat. I aquesta política és curta de mires, no va en cerca d'una solució de pau, llibertat i democràcia al Sàhara; una solució que beneficiaria Espanya i el Marroc. Els governants espanyols, siguin quins siguin, haurien de deixar de vendre armes, perquè això no afavoreix la pau. I si de debò estimen tant el Marroc haurien de trobar aquesta solució. Als amants se'ls dóna flors, no pas tancs.

*Joan Canela i Barrull
Alger*